

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 2To/37/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5808010112
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 08. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eva Kyselová
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2017:5808010112.1

Uznesenie

Krajský súd v Žiline, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Evy Kyselovej a sudkýň JUDr. Márie Urbanovej a JUDr. Marcely Malatkej, na neverejnom zasadnutí konanom dňa 23. augusta 2017, o odvolaní prokurátora a obžalovaného C. N., proti rozsudku Okresného súdu Námestovo, sp.zn. 5T/79/2008 zo dňa 10.2.2017, takto

rozhodol:

Podľa § 321 ods. 1 písm. a), b), c) Tr. por. rozsudok Okresného súdu Námestovo, sp. zn. 5T/79/2008 zo dňa 10.2.2017 z r u š u j e .

Podľa § 322 ods. 1 Tr. por. vec v r a c i a súdu prvého stupňa, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom bol obžalovaný C. N. uznaný vinným zo zločinu kupliarstva podľa § 367 ods. 1, ods. 3 Tr. zák. a zo zločinu vydierania podľa § 189 ods. 1, ods. 2 písm. b) Tr. zák. Obžalovanému bol podľa § 189 ods. 2 Tr. zák., s použitím § 42 ods. 1 Tr. zák., § 37 písm. c) Tr. zák., § 38 ods. 2, ods. 4 Tr. zák. uložený súhrnný trest odňatia slobody vo výmere 10 (desať) rokov a na jeho výkon bol za splnenia zákonných podmienok podľa § 48 ods. 2 písm. a) Tr. zák. zaradený do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia. Podľa § 42 ods. 2 Tr. zák. bol vo výroku o treste zrušený rozsudok Okresného súdu Dolný Kubín, sp.zn. 4T/93/2007 zo dňa 4.7.2007, rozsudok Okresného súdu Dolný Kubín, sp.zn. 4T/78/2007 zo dňa 22.8.2007, rozsudok Okresného súdu Dolný Kubín, sp.zn. 2T/197/2006 zo dňa 19.9.2007, rozsudok Okresného súdu Dolný Kubín, sp.zn. 2T/4/2006 zo dňa 26.3.2008, trestný rozkaz Okresného súdu Dolný Kubín, sp.zn. 9T/19/2008 zo dňa 17.7.2008, rozsudok Okresného súdu Námestovo, sp.zn. 5T/40/2008 zo dňa 16.10.2008, ako aj všetky ďalšie rozhodnutia na tieto výroky obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili svoj podklad.

Proti tomuto rozsudku ihneď po jeho vyhlásení na hlavnom pojednávaní priamo do zápisnice podal odvolanie obžalovaný C. N., a to proti všetkým výrokom rozsudku. Podané odvolanie následne písomne zdôvodnil prostredníctvom obhajcu písomným podaním zo dňa 3.5.2017, doručeným Okresnému súdu Námestovo dňa 15.5.2017. Výrok rozsudku, ktorým bol uznaný vinným v zmysle podanej obžaloby, ako aj výrok o treste, považuje za nezákonný a nespravodlivý, v rozpore so základnými zásadami trestného práva. Rozhodnutie okresného súdu je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku. Vykonaným dokazovaním nebolo preukázané naplnenie kvalifikovanej skutkovej podstaty prejednávanych trestných činov, teda zločinu kupliarstva podľa § 367 ods. 1, ods. 3 Tr. zák. a zločinu vydierania podľa § 189 ods. 1, ods. 2 písm. b) Tr. zák. Aj naďalej sa necíti byť vinným zo žalovanej trestnej činnosti.

V súvislosti s osobou poškodenej E. O. poukazuje na rozsudok, sp. zn. 5T/140/2008 zo dňa 20.8.2008, ktorým boli E. O. spolu s G. A. uznaní vinnými z prečinu porušovania domovej slobody v spolupáchateľstve podľa § 20 k § 194 ods. 1 Tr. zák. a z prečinu krádeže v spolupáchateľstve podľa § 20 k § 212 ods. 2 písm. a) Tr. zák., na tom skutkovom základe, že:

„po predchádzajúcej vzájomnej dohode oboch obvinených s C. N., nar. X.X.XXXX, dňa 15.12.2006 v čase okolo 20.00 hod. obvinená E. O. vylákala F. V., nar. X.X.XXXX na chatu v Námestove, kde s ním následne mala pohlavný styk, aby tak umožnila C. N. a obvinenému G. A. s vyzlečením ošatenia F. V. získať kľúče od jeho bytu, z ktorých si C. N. a obvinený G. A. neskôr zhotovili duplikáty, s použitím ktorých následne dňa 21.12.2006 v čase okolo 12.00 hod. C. N. odomkol vchodové dvere do bytu č. 21 v bytovom dome číslo XXX na Z. Q. v U. nad O., okres F., následne vošiel do bytu a odtiaľ odcudzil fotoaparát značky FUJI nezisteného výrobného čísla čiernej farby a objektívom, 2 ks kľúčov od osobného motorového vozidla zn. Volkswagen Passat, 1 ks kľúča od osobného motorového vozidla značky Volkswagen Tuareg, 3 ks zlatých retiazok, zlatý príviesok a peňažnú hotovosť v celkovej výške 2.900,-Sk, zatiaľ čo obvinený G. A. sedel v osobnom motorovom vozidle zn. Fiat Punto čiernej farby odstavenom pred uvedeným bytovým domom a dával pozor, či sa poškodený F. V. nevracia“.

Pokiaľ ide o vyššie popísaný skutok, tento predstavuje rozšírenie skutkovej vety pod bodom 3) obžaloby v tejto trestnej veci, pre ktorý skutok je on ako obžalovaný stíhaný v tomto trestnom konaní pre zločin kupliarstva a vydierania. Z uvedeného je zrejmé, že ten istý skutok je potom dvoma obžalobami subsumovaný pod rôzne skutkové podstaty trestných činov, keď v inom konaní vedenom pod sp. zn. 5T/140/2008 ide o prečin porušovania domovej slobody a prečin krádeže v spolupáchateľstve a v tomto trestnom konaní ide už o zločiny kupliarstva a vydierania.

Dáva do pozornosti výpoveď obžalovaného A. z prípravného konania zo dňa 16.10.2007 v inej trestnej veci vedenej na Okresnom súde Námestovo pod sp.zn. 5T/140/2008, v rámci ktorej sa priznal a dodal nasledovné:

- „Niekdedy koncom novembra 2006 som sa dohodol s C. N. a následne aj so E. O., že spoločne vykradneme byt v U., ktorého majiteľom je F. V.. Mysleli sme, že F. je veľmi bohatý, že má doma väčšiu finančnú hotovosť. E.lohou bolo odlákať pozornosť F. V. - mala ho v rodinnom dome C. N. v F., kde ho telefonicky pozvala, povyzliekať a odviesť na poschodie, kde ho mala zdržať minimálne 30 minút. Za ten čas som ja spoločne s C. zabezpečil výrobu duplikátov kľúčov, ktoré sme našli v odevu F. V....“

- „Po tomto sme sa dohodli, že sa pokúsime zabezpečiť duplikát bezpečnostného kľúča od vstupných dverí V. bytu. Bolo teda potrebné, aby sa E. s F. opätovne stretla. Zabezpečil som na ten účel chatu v Námestove. E. som doviezol na stretnutie s V.. Po tomto stretnutí, kde E. opäť na prízemí povyzliekala V., odvieďla ho na poschodie a my sme sa dostali k V. oblečeniu. C. N. zabezpečil duplikát kľúča od V. bytu“. Zdôrazňuje, že poškodená E. O. si už v konaní pred súdom na nič riadne nespomína. Nikto a ani poškodená nevie uviesť, či jej mala byť, resp. bola zaplatená nejaká čiastka. Bolo potvrdené len to, že poškodená dostala peniaze za parkety a nič iné. Obžalovaný poškodenú nikdy nezjednal na vykonávanie prostitúcie, sama predsa uviedla, že jej úlohou bolo zabaviť V. a spôsob si zvolila sama, pretože ako uviedla vo výpovediach, V. sa jej páčil.

Vzhľadom na vyššie podrobne uvedené je potom zrejmé, že skutky pod bodom 1), 3) obžaloby tvoria pokračovací prečin krádeže, keďže pri skutku koncom novembra 2006 získali duplikáty ostatných kľúčov od bytu V. a dňa 15.12.2006 získali bezpečnostný kľúč od jeho bytu s tým, že poškodená E. O. čisto svojím spôsobom a z vlastnej vôle odpútala pozornosť V.. Keďže sa im všetkým pochválila, že hneď pri prvom stretnutí mala s V. sex a veľmi dobre poznali jej sexuálne správanie, len sa na seba pousmiali. Poškodenú E. O. nikdy nezjednal na vykonávanie prostitúcie za odmenu. Úlohou poškodenej bolo odlákať pozornosť F. V..

Pokiaľ ide o bod 2) obžaloby, predmetom vydierania mala byť textová správa, v ktorej mal on ako obžalovaný uviesť, že: „nejakej tretej osobe povie, že to ona pokazila, aby sa s ním nezahrávala, aby si zháňala peniaze, ktoré do toho vložili a aby sa tešila, keď ju chyť“. V tejto súvislosti poukazuje na zákonné znenie skutkovej podstaty zločinu vydierania podľa § 189 ods. 1, ods. 2 písm. b) Tr. zák., podľa ktorej tohto trestného činu sa dopustí ten, kto iného násilím, hrozbou násillia alebo hrozbou inej ťažkej ujmy núti, aby niečo konal, opomenul alebo trpel, a čin spácha na chránenej osobe. Poškodená si opäť nepamätala ani obsah správ a ani priebeh toho, čo sa stalo. V súvislosti s obsahom citovanej SMS dáva do pozornosti, že táto nenaplní znaky skutkovej podstaty zločinu vydierania, pretože v danej správe nikto nikoho nenúti násilím, hrozbou násillia alebo hrozbou inej ťažkej ujmy, aby niečo konal, niečo opomenul, či trpel. Z obsahu je jasné, že ide o konštatovanie, že poškodená niečo pokazila, aby sa s ním nezahrávala, aby si zháňala peniaze a aby sa tešila, keď ju chyť. Nejde o podmienenie, ktorým by on ako obžalovaný napr. požadoval zaplatenie peňazí, inak jej ublížil a pod. Možno veta: „...aby sa tešila, keď ju chyť...“, by sa dala subsumovať pod nebezpečné vyhrážanie, ak by u poškodenej vzbudila dôvodnú obavu. Zdôrazňuje, že v prípade zločinu vydierania je trestná sadzba trestu odňatia slobody 4 - 10 rokov. Okresný súd v rámci odôvodnenia rozsudku konštatuje, že prostredníctvom SMS sa vyhrážal poškodenej. Uvedené nie je v súlade s tým, ako zákon koncipuje skutkovú podstatu zločinu vydierania. Aj podľa názoru súdu sa poškodenej mal vyhrážať a nie ju pod hrozbou násillia nútiť niečo konať, z

čoho je zrejmé, že predmetnou SMS sa nemohol dopustiť zločinu vydierania. V tejto súvislosti opätovne poukazuje na už vyššie uvádzané odsúdenie poškodenej E. O. v inom trestnom konaní vedenom pod sp. zn. 5T/140/2008, v ktorom sa poškodená k spáchaniu skutku priznala a žiadnym spôsobom sa nebránila spôsobom, že trestnú činnosť mala páchať pod vplyvom hrozby alebo nátlaku, či v ospravedlniteľnom citovom rozrušení a pod.

Poukazuje na protirečivé vyjadrenia súdu v odôvodnení napadnutého rozsudku. Na jednej strane súd konštatuje, že výpoveď svedkyne poškodenej nebola žiadnym iným dôkazom spochybnená, preto ho súd ako obžalovaného uznal vinným zo zločinov kupliarstva a vydierania. Na inom mieste však už okresný súd poukazuje na výpovede svedkov, ktoré jasne vyvracajú tvrdenia poškodenej. V tejto súvislosti cituje nasledovné: „Svedok F. V. na hlavnom pojednávaní vypovedal, že so E. sa stretol viackrát. Dvakrát sa stretli v Tvrdošíne a jedenkrát na chate v Námestove. Na prvom stretnutí mu hneď povedala, že chce sex. “Svedok G. N. na hlavnom pojednávaní vypovedal, že samotných príprav na krádež v V. byte sa nezúčastnil. Vedel o tom, že sa majú rozrobiť kľúče, ale že je do toho zapletená E., sa dozvedel až po svojom návrate. Vtedy už boli kľúče rozrobené. Dupočul sa o tom, že E. mala V. len zdržať. Nemal vedomosť o tom, že by mala za to dostávať peniaze. E. sa vyjadrila, že sa jej V. páči a mala zohrávať úlohy iba pri rozrábaní kľúčov. Nemal vedomosť o tom, že by jej G. A. navrhol, aby mala pohlavný styk s V.“.

Po prečítaní výpovede poškodenej je zrejmé, že jej výpoveď je nejasná, nelogická, nezrozumiteľná, nepresvedčivá, neverohodná a zároveň je inými dôkazmi spochybniteľná a jasne vyvrátená. Takýto svedok nemôže byť vierohodný a je zjavné, že výpoveď poškodenej je tendenčná, učená v snahe ochrániť a ospravedlniť seba, teda v prípade poškodenej ide o tzv. „kajúcnika“. Výpoveď poškodenej má byť pritom jediným priamym dôkazom, ktorý ho usvedčuje zo spáchania žalovanej trestnej činnosti. V tejto súvislosti chce poukázať na závery súdnej praxe (konkrétne záver trestnoprávneho kolégia Krajského súdu v Žiline, Jtk 11/09), podľa ktorej, ak má výpoveď svedka slúžiť ako jediný dôkaz preukazujúci vinu obžalovaného bez ďalších dôkazov, musí byť tento dôkaz jasný, logický, zrozumiteľný, presvedčivý, vierohodný a zároveň nesmie byť inými dôkazmi spochybniteľný, či dokonca vyvrátený. Z vykonaného dokazovania v tejto veci je nepochybné, že neexistuje žiaden ďalší dôkaz podporujúci výpoveď poškodenej, naopak jej výpoveď bola výpoveďami ďalších svedkov (N., V., A.) nielen spochybnená, ale celkom vyvrátená.

Žalovaný skutok sa mal stať koncom roka 2006. V tom čase tak on, ako ani G. A. vôbec netušili, že poškodená E. O. nie je plnoletá, a to vzhľadom na to, aký život (podľa jej vyjadrení najmä sexuálny) viedla ešte pred ich stretnutím. Ohľadne jej veku nemali žiadnu pochybnosť, nikdy sa jej na vek nepýtali a sama poškodená im svoj vek nepovedala. V tomto trestnom konaní teda nebolo preukázané naplnenie zákonných znakov žalovaných trestných činov zločinu kupliarstva podľa § 367 ods. 1 a ods. 3 Tr. zák. a zločinu vydierania podľa § 189 ods. 1 a ods. 2 písm. b) Tr. zák.

Ďalej dáva krajskému súdu do pozornosti, že pôvodne bol v tejto trestnej veci stíhaný aj žalovaný G. A., ktorý bol nakoniec spod obžaloby právoplatne oslobodený, pretože nebol produkovaný žiaden dôkaz o jeho vine. Poukazuje na časti výpovede G. A. z prípravného konania zo dňa 16.10.2007 v inej trestnej veci vedenej na Okresnom súde Námestovo pod sp. zn. 5T/140/2008, ktoré už boli citované vyššie. Po oboznámení sa s týmito vyjadreniami G. A., ak má byť on ako obžalovaný v tejto trestnej veci uznaný vinným z kupliarstva, potom G. A. by podľa komentárov a judikatúry mal byť k tomuto trestnému činu jasný náborár (čo je aj šofér a zjednávač príbytku). G. A. bol však oslobodený, čo by malo byť na prospech aj jemu ako spoluobžalovanému a za použitia zásady „in dubio pro reo“ by malo byť voči nemu postupované rovnakým spôsobom. V tomto smere poukazuje na Nález Ústavného súdu SR IV. ÚS 49/06 zo 14.9.2006: „Napriek skutočnosti, že v právnom poriadku Slovenskej republiky rozhodnutia všeobecných súdov vo veci samej nezaväzujú ostatných sudcov rozhodnúť analogicky v podobných prípadoch, taká situácia, keď súdy v druhovo rovnakej veci rozhodujú protichodným spôsobom, podkopáva efektivitu fungovania systému spravodlivosti a neguje elementárny princíp a základný predpoklad, ktorým je požiadavka, aby sa v rovnakých veciach rozhodovalo rovnakým spôsobom.“ Nález Ústavného súdu SR sp. zn. III. ÚS 339/08 zo dňa 25.11.2008 zas konštatuje nasledovné: „Konečným výsledkom rešpektovania aplikačnej praxe by mala byť jednotná interpretácia právnych predpisov v zmysle zásady, že každý sa môže spoliehať na to, že v podobnej veci bude rozhodnuté podobne (nie rovnako) a v rôznej odlišne. Táto požiadavka veľmi úzko súvisí s princípom rovnosti pred zákonom. Za diskriminačný možno považovať taký postup, ktorý rovnaké alebo analogické situácie rieši odchylným spôsobom, pričom ho nemožno objektívne a rozumne odôvodniť (PL. ÚS 21/00 a PL. 6/04). Princíp právnej istoty a predvídateľnosti súdneho rozhodnutia je vlastný aj trestnému konaniu, preto nie je najmenší dôvod neaplikovať rovnaké právne názory, aké boli aplikované v inej veci aj na danú trestnú vec.“

Pre riadne a spravodlivé rozhodnutie súdu by akéhokoľvek obžalovaného mali zo žalovanej trestnej činnosti usvedčovať tak priame, ako aj nepriame dôkazy. Súhrn priamych a nepriamych dôkazov na preukázanie viny obžalovaného musí tvoriť logickú, ničím nenarušovanú sústavu navzájom sa dopĺňajúcich dôkazov, ktorá vo svojom celku nielen spoľahlivo preukazuje všetky okolnosti žalovaného skutku a usvedčuje z jeho spáchania obžalovaného, ale súčasne vylučuje možnosť akéhokoľvek iného záveru. V tejto veci je veľa pochybností tak vo výpovediach poškodenej, ako aj iných svedkov, či odsúdených v už uvádzanom inom trestnom konaní vedenom na Okresnom súde Námestovo pod sp. zn. 5T/140/2008 a tiež v tomto samotnom konaní pred súdom. V zmysle zásady „in dubio pro reo“ je preto nutné rozhodnúť v jeho prospech ako obžalovaného.

Namieta aj výrok o treste, pretože jemu uložený trest považuje za nespravodlivý, neprimerane prísny a uložený v rozpore so zásadami ukladania trestov. Okresný súd súčasne nesprávne zistil pomer pohľadujúcich a priťažujúcich okolností. Vo výroku o treste napadnutého rozsudku okresný súd uvádza priťažujúcu okolnosť podľa § 37 písm. c) Tr. zák. V odôvodnení napadnutého rozsudku však okresný súd u neho konštatuje iné priťažujúce okolnosti podľa § 37 písm. h), písm. m) Tr. zák.

Na základe vykonaného dokazovania v tejto veci, po takmer jedenástich rokoch je zrejmé, že predmetné skutky nie sú trestným činom podľa § 367 a § 189 Tr. zák., preto navrhuje, aby odvolací súd podrobne preskúmal všetky skutočnosti a po vyhodnotení všetkých dôkazov podľa § 321 ods. 1 Tr. por. napadnutý rozsudok zrušil a oslobodil ho spod obžaloby. Odvolanie prokurátora v tejto veci považuje len za opatrnosť zo strany prokuratúry a ako úplne nedôvodné ho navrhuje zamietnuť.

Proti výroku o treste napadnutého rozsudku podal odvolanie v neprospech obžalovaného prokurátor písomným podaním zo dňa 23.2.2017, doručeným Okresnému súdu Námestovo dňa 27.2.2017. Podané odvolanie prokurátor následne zdôvodnil v rámci písomného podania zo dňa 28.7.2017, doručeného Okresnému súdu Námestovo dňa 31.7.2017. Prokurátor poukázal na to, že po vyhlásení napadnutého rozsudku došlo k zásadnej zmene situácie z hľadiska hmotnoprávneho posudzovania trestov obžalovaného C. N., preto pôvodne v neprospech obžalovaného podané odvolanie stratilo opodstatnenie. Napadnutý rozsudok sa aktuálne javí byť rozporný s ustanovením § 43 Tr. zák., čo sa týka celkovej možnej výmery vykonávaného trestu odňatia slobody. Obžalovaný už v čase vyhlásenia rozsudku vykonával samostatné tresty odňatia slobody, uložené mu viacerými rozsudkami. Následne, po vyhlásení napadnutého rozsudku bol obžalovaný C. N. v inom konaní právoplatne odsúdený rozsudkom Krajského súdu v Žiline sp. zn. 3To/31/2017 zo dňa 8.6.2017 na trest odňatia slobody vo výmere 7 rokov. Súčet výmery trestov odňatia slobody, uloženého napadnutým rozsudkom a doposiaľ nevykonanej časti trestov uložených vyššie uvedenými rozsudkami v iných trestných veciach, prekračuje najvyššiu výmeru, dovolenú Trestným zákonom pre tento druh trestu, t.j. maximálnu hranicu ďalšieho trestu ustanovenú v § 43 Tr. zák. Je zrejmé, že z dôvodov, ktoré vznikli až po vyhlásení napadnutého rozsudku, nemožno považovať uložený trest za zákonný. Navrhuje, aby odvolací súd napadnutý rozsudok vo výroku o treste zrušil a sám obžalovanému uložil zákonný trest.

Prokurátor sa k dôvodom odvolania obžalovaného písomne nevyjadril.

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací podľa § 317 ods. 1 Tr. por. preskúmal zákonnosť a odôvodnenosť napadnutých výrokov rozsudku, proti ktorým odvolatelia podali odvolanie, ako aj správnosť postupu konania, ktoré im predchádzalo, pričom prihliadal aj na chyby, ktoré odvolaním neboli vytýkané, ak by odôvodňovali podanie dovolania podľa § 371 ods. 1 Tr. por. Zistil potom, že odvolania podané obžalovaným a prokurátorom boli podané oprávnenými subjektmi, v zákonom stanovenej lehote a sú dôvodné, avšak z iných dôvodov ako tých, na ktoré poukazovali v rámci podaných odvolaní. Krajský súd po splnení prieskumnej povinnosti zistil, že sú tu dané zákonné dôvody na zrušenie napadnutého rozsudku a to konkrétne pre podstatné chyby konania, ktoré napadnutým výrokom rozsudku predchádzali, najmä preto, že boli porušené ustanovenia, ktorými sa má zabezpečiť právo obhajoby (§ 321 ods. 1 písm. a/ Tr. por.), pre chyby v napadnutých výrokoch rozsudku, v dôsledku čoho je rozsudok nepreskúmateľný (§ 321 ods. 1 písm. b/ Tr. por.), pričom súčasne vznikli pochybnosti o správnosti skutkových zistení napadnutých výrokov, na ktorých objasnenie treba dôkazy opakovať (§ 321 ods. 1 písm. c/ Tr. por.). Potom krajský súd za splnenia zákonných podmienok podľa § 322 ods. 1 Tr. por. po zrušení napadnutého rozsudku vec vrátil súdu prvého stupňa, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol.

V prípade zrušenia rozsudku súdu prvého stupňa z dôvodu podľa § 321 ods. 1 písm. a) Tr. por. podstatnými chybami konania, ktoré napadnutým výrokom predchádzali, treba rozumieť také chyby,

ktoré mohli spôsobiť nesprávnosť rozsudku alebo to, že niektorý výrok chýba. Ide o chyby spočívajúce v nedodržaní procesných ustanovení, ktorými sa má zabezpečiť objasnenie vecí, najmä tie, ktoré majú garantovať právo obvineného na obhajobu ako základné právo zaručené ústavou.

V prípade zrušenia rozsudku súdu prvého stupňa z dôvodu podľa § 321 ods. 1 písm. b) Tr. por. zas ide o také chyby vo výrokoch napadnutého rozsudku, pre ktoré je rozsudok nepreskúmateľný alebo nebolo rozhodnuté o niektorom zo skutkov v obžalobe, prípadne naopak výrok v skutkovej časti presahuje medze obžaloby alebo výrok o treste je neúplný. Okolnosťami významnými pre rozhodnutie, s ktorými sa prvostupňový súd nevyrovnal, môžu byť dôležité skutkové otázky, ktoré majú dosah na právnu kvalifikáciu.

Ak sa rozsudok súdu prvého stupňa zruší podľa § 321 ods. 1 písm. c) Tr. por., najčastejšie pôjde o také pochybenia ako pod písmenom b), avšak zároveň z odvolania a spisového materiálu bude zrejmé, že dôkazy treba opakovať alebo ich doplniť ďalšími.

Okresný súd sa v prvom rade dopustil pochybenia v napadnutých výrokoch o vine a treste rozsudku, ktoré malo za následok nepreskúmateľnosť samotného rozhodnutia. Uvedené je prvotne dané nejasným výrokom o vine rozsudku, pričom v tejto súvislosti krajský súd poukazuje na konkrétne znenie výroku o vine napadnutého rozsudku. Z výroku o vine sa zisťuje, že prvostupňový súd obžalovaného uznal vinným z troch skutkov. Z výroku o vine napadnutého rozsudku však nie je ďalej zrejmé a dostatočne jasné, ktoré skutky ako konkrétne súd prvého stupňa právne kvalifikoval ako konkrétne trestné činy, keď vo výroku o vine sa ďalej uvádza, že obžalovaný mal popísanými skutkami spáchať zločin kupliarstva podľa § 367 ods. 1, ods. 3 Tr. zák. a zločin vydierania podľa § 189 ods. 1, ods. 2 písm. b) Tr. zák. a to bez toho, aby bolo zrejmé, ktorý trestný čin (zločin) sa viaže ku ktorému konkrétnemu skutku pod bodmi 1), 2), 3) rozsudku. Právna kvalifikácia protiprávneho konania obžalovaného tak, ako je uvedená vo výroku o vine rozsudku, t.j. keď nie je presne špecifikované, ktorým skutkom aký konkrétny trestný čin obžalovaný spáchal, evokuje záver, že obžalovaný mal všetkými tromi skutkami v jednočinnom súbehu spáchať zločin kupliarstva podľa § 367 ods. 1, ods. 3 Tr. zák. a zločin vydierania podľa § 189 ods. 1, ods. 2 písm. b) Tr. zák. Uvedené však nekorešponduje s odôvodnením napadnutého rozsudku.

Ďalej je tu vo výroku o vine nesúlad medzi právnou kvalifikáciou skutkov ako konkrétnych trestných činov a právnou vetou. Ako už bolo uvedené vyššie, z výroku o vine nie je zrejmé, ktoré skutky pod bodmi 1) až 3) napadnutého rozsudku okresný súd právne kvalifikoval ako zločin kupliarstva podľa § 367 ods. 1, ods. 3 Tr. zák. a zločin vydierania podľa § 189 ods. 1, ods. 2 písm. b) Tr. zák. a táto časť výroku o vine evokuje, že obžalovaný mal všetkými tromi skutkami spáchať už uvádzané zločiny. Právna veta výroku o vine je však koncipovaná tak, že obžalovaný mal tieto zločiny spáchať skutkami pod bodmi 1) a 3), pričom právna veta úplne absentuje vo vzťahu ku skutku pod bodom 2).

Naviac, je tu logický nesúlad medzi právnou vetou a označením konkrétneho trestného činu v rámci výroku o vine napadnutého rozsudku spočívajúci v tom, že na jednej strane prvostupňový súd uvádza, že obžalovaný spáchal zločin vydierania podľa § 189 ods. 1, ods. 2 písm. b) Tr. zák. a na strane druhej prvostupňový súd právnou vetou koncipoval tak, že obžalovaný iného hrozbou násillia nútil, aby niečo konal a spáchal uvedený čin závažnejším spôsobom konania. V tejto súvislosti krajský súd poukazuje na to, že zločinu vydierania podľa § 189 ods. 1, ods. 2 písm. b) Tr. zák., t.j. tak, ako je trestný čin prvostupňovým súdom v rámci výroku o vine označený, sa možno dopustiť v rámci kvalifikovanej skutkovej podstaty na chránenej osobe. Právna veta je však vo výroku o vine v rozsudku popisovaná tak, že obžalovaný sa mal trestného činu dopustiť závažnejším spôsobom konania. Spáchanie zločinu vydierania závažnejším spôsobom konania potom zodpovedá iná právna kvalifikácia podľa § 189 ods. 1, ods. 2 písm. a) Tr. zák. Ak je daná právna kvalifikácia protiprávneho konania obžalovaného ako zločinu vydierania podľa § 189 ods. 1, ods. 2 písm. b) Tr. zák., ako to súd prvého stupňa uvádza vo výroku o vine napadnutého rozsudku, potom uvedenej právnej kvalifikácii by zodpovedala právna veta spáchania zločinu na chránenej osobe.

V prípade, ak prvostupňový súd odsudzuje páchatel'a za spáchanie viacerých skutkov (v tomto prípade skutky pod bodom 1/, 2/, 3/ výroku o vine), je nevyhnuté, pokiaľ tieto ďalej v rámci výroku o vine právne kvalifikuje ako určité konkrétne trestné činy, aby prvostupňový súd jasne a zrozumiteľne uviedol, ktorými skutkami aké konkrétne trestné činy obžalovaný spáchal. Súčasne právna veta výroku o vine musí potom korešpondovať s právnou kvalifikáciou skutkov ako konkrétnych trestných činov v zmysle príslušných

zákonnych ustanovení, podľa ktorých súd prvého stupňa protiprávne konanie obžalovaného právne kvalifikoval ako určitý konkrétny trestný čin. Prvostupňový súd je pritom v rámci výroku o vine povinný vo vzťahu ku každému skutku tento nielen právne kvalifikovať, ale každý skutok tomu zodpovedajúcim spôsobom postihnúť aj v rámci právnej vety (nie je prípustné, aby sa právna veta vzťahovala len na niektoré skutky a vo vzťahu k inému skutku, resp. skutkom, aby právna veta úplne absentovala). Ďalej pokiaľ súd prvého stupňa vo výroku o vine rozsudku uvádza, že obžalovaný sa trestného činu mal dopustiť závažnejším spôsobom konania, je nutné vo výroku o vine presne špecifikovať, t.j. uviesť, akým konkrétnym závažnejším spôsobom konania podľa § 138 písm. a) až j) Tr. zák. obžalovaný trestný čin spáchal. Rovnako to platí aj v prípade spáchania trestného činu na chránenej osobe, keď vo výroku o vine je potrebné náležite konkretizovať, o akú chránenú osobu sa jedná s poukazom na § 139 písm. a) až i) Tr. zák. Uvedené je tiež nutné z dôvodu následnej preskúmateľnosti napadnutého rozsudku odvolacím súdom tak, aby odvolací súd mohol posúdiť, či v tom ktorom konkrétnom prípade sa obžalovaný trestného činu skutočne dopustil závažnejším spôsobom konania a na chránenej osobe. Spáchanie trestného činu závažnejším spôsobom konania a na chránenej osobe musí byť pritom náležite zdôvodnené v rámci odôvodnenia rozsudku súdu prvého stupňa.

Krajský súd tiež konštatuje logický nesúlad medzi výrokom o treste a odôvodnením napadnutého rozsudku, a to konkrétne ohľadne prirážajúcich okolností zistených súdom prvého stupňa u obžalovaného. Súd prvého stupňa v rámci výroku o treste u obžalovaného uviedol jednu prirážajúcu okolnosť podľa § 37 písm. c) Tr. zák., t.j. že obžalovaný trestný čin spáchal, aby inému zmaril alebo sťažil uplatnenie jeho základných práv a slobôd, alebo preto, aby uľahčil alebo zakryl iný trestný čin. Naproti tomu súd prvého stupňa v odôvodnení napadnutého rozsudku u obžalovaného inak konštatuje už dve prirážajúce okolnosti a úplne odlišné, ako vo výroku o treste. V odôvodnení napadnutého rozsudku súd prvého stupňa konkrétne uvádza, že u obžalovaného zistil prirážajúcu okolnosť podľa § 37 písm. h) Tr. zák., t.j. že obžalovaný spáchal viac trestných činov a podľa § 37 písm. m) Tr. zák., t.j. že už bol odsúdený za trestný čin. Uvedené má potom za následok nepreskúmateľnosť napadnutého rozsudku aj vo výroku o treste. Pokiaľ má byť rozsudok zákonný a preskúmateľný, uvedenie prirážajúcich okolností vo výroku o treste musí plne korešpondovať s odôvodnením napadnutého rozsudku, teda v odôvodnení rozsudku sa musí prvostupňový súd vysporiadať s takými riadne zistenými prirážajúcimi okolnosťami, ktoré uviedol vo výroku o treste.

Vyššie uvedené pochybenia súdu prvého stupňa mali potom za následok zrušenie napadnutého rozsudku z dôvodu podľa § 321 ods. 1 pís. b) Tr. por.

Dôsledným preskúmaním napadnutého rozsudku a na vec sa vzťahujúceho spisového materiálu krajský súd ďalej zistil aj porušenie práva na obhajobu obžalovaného v rámci konania predchádzajúceho vyhláseniu napadnutého rozsudku a tiež vážne procesné pochybenie v postupe súdu prvého stupňa pri vykonávaní dôkazu, na ktoré je odvolací súd povinný prihliadať aj bez toho, aby tieto boli vytykané podaným odvolaním, nakoľko by mohli byť dôvodom na podanie dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c), písm. g) Tr. por.

Z obsahu spisu krajský súd konkrétne zistil, že na hlavnom pojednávaní konanom v tejto veci dňa 1.10.2009, obžalovaný C. N. vypovedal plnú moc zvolenému obhajcovi JUDr. Jozefovi Vančovi. Súčasne na tomto hlavnom pojednávaní predsedníčka senátu súdu prvého stupňa obžalovanému C. N. ustanovila náhradného obhajcu JUDr. Slavomíra Bachynca, o čom je v spise založené aj písomne vyhotovené uznesenie sp. zn. 5T/79/2008 zo dňa 1.10.2009. Ďalšieho termínu hlavného pojednávania dňa 24.11.2009 sa zúčastnil len náhradný obhajca obžalovaného C. N. JUDr. Slavomír Bachynec a na hlavnom pojednávaní súd prvého stupňa pokračoval vo vykonávaní dokazovania. V čase konania hlavného pojednávania dňa 24.11.2009 pritom obžalovaný C. N. nemal žiadneho zvoleného obhajcu, ani mu obhajca nebol ustanovený súdom, aj keď bol u neho daný dôvod povinnej obhajoby.

Podľa § 42 ods. 1 Tr. por. v znení účinnom ku dňu konania vyššie uvádzaného hlavného pojednávania, ak je dôvodná obava, že by mohlo byť zmarené hlavné pojednávanie alebo verejné zasadnutie pre neprítomnosť zvoleného obhajcu alebo ustanoveného obhajcu, môže byť obvinenému popri zvolenom obhajcovi alebo ustanovenom obhajcovi ustanovený náhradný obhajca.

Podľa § 42 ods. 2 Tr. por., náhradný obhajca má rovnaké práva a povinnosti ako zvolený obhajca alebo ustanovený obhajca, na hlavnom pojednávaní a verejnom zasadnutí ich však môže vykonávať iba v prípade neúčasti zvoleného obhajcu alebo ustanoveného obhajcu.

Vyššie citované zákonné ustanovenie § 42 ods. 2 Tr. por. vymedzuje práva a povinnosti náhradného obhajcu a to tým spôsobom, že náhradnému obhajcovi priznáva rovnaké práva a povinnosti ako zvolenému alebo ustanovenému obhajcovi. Pre výkon týchto práv na hlavnom pojednávaní (verejnom zasadnutí) však zákon stanovuje podmienku, že náhradný obhajca tieto môže vykonávať výlučne v prípade neúčasti ustanoveného alebo zvoleného obhajcu. Týmto sa zvyrazňuje subsidiárne postavenie náhradného obhajcu.

Je nesporné, že vyššie popísaným postupom súdu prvého stupňa na hlavnom pojednávaní dňa 24.11.2009, keď toto bolo konané za prítomnosti náhradného obhajcu obžalovaného C. N., ktorý v tom čase nemal zvoleného obhajcu, ani mu nebol obhajca ustanovený, hoci bol u neho daný dôvod povinnej obhajoby, došlo k podstatnej chybe konania spočívajúcej v porušení ustanovení, ktorými sa má zabezpečiť právo obhajoby. V zmysle vyššie citovaného zákonného ustanovenia § 42 ods. 2 Tr. por., tu bola zákonná prekážka pre konanie hlavného pojednávania s náhradným obhajcom JUDr. Slavomírom Bachyncom, nakoľko obžalovaný v tom čase nemal žiadneho zvoleného a ani súdom ustanoveného obhajcu. Následkom uvedeného nezákonného postupu spočívajúceho v porušení práva obžalovaného na obhajobu, všetky dôkazy vykonané na hlavnom pojednávaní dňa 24.11.2009 boli vykonané nezákonným spôsobom a tieto nemôžu byť podkladom pre napadnutý rozsudok. Vzhľadom na vyššie uvedené bude povinnosťou súdu prvého stupňa opätovne vykonať dôkazy, ktoré boli nezákonne vykonané na hlavnom pojednávaní dňa 24.11.2009, pričom aby tieto dôkazy mohli byť relevantným podkladom pre konečné rozhodnutie vo veci, musia byť vykonané zákonne.

Ďalej krajský súd osobitne dáva do pozornosti súdu prvého stupňa dôsledné rešpektovanie ustanovenia § 268 ods. 2 Tr. por. v prípade čítania znaleckého posudku na hlavnom pojednávaní. Ak je na hlavnom pojednávaní znalecký posudok iba prečítaný, nepostačuje, ak je v zápisnici o hlavnom pojednávaní len poznamenané, že obžalovaný a prokurátor súhlasia s čítaním znaleckého posudku. Súhlas obžalovaného a prokurátora s čítaním znaleckého posudku sa musí premietnuť (byť obsiahnutý) aj v rámci na hlavnom pojednávaní vyhláseného uznesenia, na podklade ktorého je znalecký posudok na hlavnom pojednávaní čítaný. Teda súhlas obžalovaného a prokurátora s čítaním znaleckého posudku musí byť súčasťou samotného vyhláseného uznesenia podľa § 268 ods. 2 Tr. por. V rámci ďalšieho procesného postupu súdu prvého stupňa bude preto potrebné, aby súd prvého stupňa v prípade len čítania znaleckého posudku Kriministického a expertízneho ústavu PZ č. PPZ-449/KEÚ-BA-EXP-2007 (č.l. 297-300) a ktorý bol nezákonne vykonaný na hlavnom pojednávaní dňa 24.11.2009, postupoval dôsledne v súlade s ustanovením § 268 ods. 2 Tr. por. a v intenciách tohto rozhodnutia odvolacieho súdu.

Súd prvého stupňa nedôsledne a v rozpore so zákonom postupoval aj pri výsluchu svedkyne poškodenej E. O. na hlavnom pojednávaní dňa 1.10.2009 a následne pri hodnotení jej výpovede v rámci odôvodnenia napadnutého rozsudku. Je nesporným, že v prípade tejto svedkyne, ktorá je v tomto trestnom konaní navyše i poškodenou, sa jedná o kľúčovú svedkyňu z hľadiska skutkov, pre ktoré je obžalovaný C. N. v tomto trestnom konaní stíhaný, nakoľko žalovanej trestnej činnosti sa mal dopustiť práve voči E. O.. Z výpovede svedkyne na hlavnom pojednávaní dňa 1.10.2009 je zrejmé, že svedkyňa si už na mnohé podstatné skutočnosti z hľadiska objasnenia tejto trestnej veci nepamätala, alebo tieto uvádzala v rozpore s tým, ako pri výsluchu v prípravnom konaní. Zo zápisnice o jej výsluchu z prípravného konania zo dňa 3.4.2007 a tiež zo zápisnice o konfrontácii s obžalovaným C. N. v prípravnom konaní dňa 3.5.2007 je nepochybné, že svedkyňa sa v rámci prípravného konania k žalovanej trestnej činnosti vyjadrovala podrobne. Je neprípustné, aby súd prvého stupňa uvedené ponechal bez povšimnutia, bez náležitej aplikácie ustanovenia § 264 Tr. por. V tejto súvislosti súd poukazuje na primeranú aplikáciu § 2 ods. 11 Tr. por., v zmysle ktorého zákonného ustanovenia, súd môže vykonávať aj dôkazy, ktoré strany nenavrhli, pričom týmto ustanovením sa zachováva možnosť súdu ovplyvňovať priebeh konania pred súdom. Pokiaľ svedkyňa na hlavnom pojednávaní sa len všeobecne vyjadrila, že udalosti si lepšie pamätala pri výsluchu v prípravnom konaní a svoju výpoveď z prípravného konania žiadnym spôsobom nespochybnila, nie je prípustné, aby prvostupňový súd bez ďalšieho, len na základe takéhoto vyjadrenia svedkyne na hlavnom pojednávaní, prihliadal na jej výpoveď z prípravného konania pri rozhodovaní a následne odkazoval na výpoveď svedkyne z prípravného konania v odôvodnení napadnutého rozhodnutia. V prípade, ak si svedkyňa poškodená pri výsluchu na hlavnom pojednávaní

už nepamätala skutočnosti dôležité pre rozhodnutie súd v tejto veci, alebo tieto uvádzala inak ako pri výsluchu v prípravnom konaní, kedy k veci vypovedala podrobne, bolo povinnosťou súdu pri výsluchu tejto svedkyne dôsledne aplikovať ustanovenie § 264 Tr. por. Len v takomto prípade je potom možné prihliadať aj na výpoveď svedkyne z prípravného konania. V rámci ďalšieho procesného postupu súdu prvého stupňa bude potom povinnosťou súdu prvého stupňa opätovne a podrobne vypočuť svedkyňu poškodenú E. O. a v prípade, ak si svedkyňa nebude pamätať na skutočnosti dôležité z hľadiska rozhodovania o žalovanej trestnej činnosti, alebo o týchto bude vypovedať inak ako pri výsluchu a konfrontácii v prípravnom konaní, bude povinnosťou súdu prvého stupňa ďalej dôsledne aplikovať ustanovenie § 264 Tr. por.

Z uvedených dôvodov potom krajský súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia. Okresný súd bude v rámci ďalšieho postupu povinný napraviť svoje pochybenia a znovu vo veci rozhodnúť, osobitne dôsledne rešpektujúc právo obžalovaného na obhajobu, vykonávanie dôkazov potrebných pre objasnenie veci zákonným spôsobom a po správnom procesnom postupe a doplnení dokazovania bude môcť dospieť opätovne k záveru o vine či nevine obžalovaného C. N.. Krajský súd pritom súdu prvého stupňa dáva do pozornosti aj dôsledné rešpektovanie právneho názoru vysloveného odvolacím súdom v predchádzajúcich zrušujúcich rozhodnutiach.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.